

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Franciscusinstituut te Brakel

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	38158
	Instelling	Sint-Franciscusinstituut
directeur		A. DETREMERIE
adres		Kasteeldreef 2 - 9660 BRAKEL
telefoon		055-42.60.16
fax		055-42.73.06
e-mail		secretariaat@sintfranciscusinstituut.be
website/URL		http://www.sintfranciscusinstituut.be
	Bestuur van de instelling	53702 - Vrij Katholiek Onderwijs Lilare te BRAKEL
adres		Kasteeldreef 2 - 9660 BRAKEL
	Scholengemeenschap	113324 - SGKSO Regio Zottegem te ZOTTEGEM
adres		Parkstraat 2 - 9620 ZOTTEGEM
	CLB	115048 - Vrij CLB Zuid - Oost - Vlaanderen te OUDENAARDE
adres		Burgschelde 7 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	11/01/2011,13/01/2011,14/01/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/01/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	09/02/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Rik Tanghe
	Teamleden	Gino Malfait Walter Van den Brandt Liesbet Waumans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	8
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
4.1 Biologie, chemie en fysica	9
4.2 Grieks en Latijn in de eerste graad in de basisopties Latijn en Grieks-Latijn, in de tweede en derde graad in de studierichtingen met de polen Grieks en/of Latijn	11
4.3 Muzikale opvoeding	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
5.1 Personeelsbeheer	15
5.2 Professionalisering	15
5.3 Materieel beleid	16
5.4 Welzijn	16
5.5 Curriculum	16
5.6 Begeleiding	16
5.7 Evaluatie	17
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
7.1 Wat doet de school goed?	19
7.2 Wat kan de school verbeteren?	19
7.3 Wat moet de school verbeteren?	19
8. ADVIES	20
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen en ouders over de mogelijkheid tot inzage

.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De school, met een eigen internaat, is gelegen in een rustige en groene omgeving. Het leerlingenaantal vertoont de laatste jaren een continue stijging. Het merendeel van de leerlingen zit op leeftijd en het aantal anderstaligen is gering.

Het studieaanbod is exclusief “klassiek” in de eerste graad. In de tweede en in de derde graad wordt dat aangevuld met de polen wiskunde, wetenschappen en moderne talen.

Het onderwijs in het Sint-Franciscusinstituut is gefundeerd op een geactualiseerd pedagogisch project. Uit diverse vaststellingen blijkt dat de school de drie pijlers van dit project, namelijk: vorming van de totale persoonlijkheid, inzet van alle participanten en respect effectief behartigt.

De doorstroming van de leerlingen naar het hoger onderwijs is hoog en het studiesucces is goed. Ook het welbevinden van leerlingen en personeel scoort behoorlijk.

Het algemeen beleid, de betrokkenheid van het personeel, de begeleiding van beginnende leraren, het taalbeleid, de begeleiding van de leerlingen, het leer- en leefklimaat en de aandacht voor brede harmonische vorming zijn sterke punten die dragen bij tot de goede leerprestaties.

Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de leerplanrealisatie voldoet voor muzikale opvoeding in de eerste graad, alsook voor Latijn en Grieks voor de onderzochte structuuronderdelen. Er werden echter wel een aantal tekorten vastgesteld. Zo voldoet de leerplanrealisatie niet voor muzikale opvoeding in de tweede graad. Evenmin voldoet biologie in de studierichting Wetenschappen en biologie en fysica in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen, deze twee tekorten hebben betrekking op de erkenningsvoorwaarden en geven daardoor aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies.

De kwaliteit van de vakgroepwerking varieert van kwaliteitsvol naar veeleer zwak. De schoolleiding heeft voor het huidige schooljaar de vakgroepwerking opgenomen als werkpunt binnen het schoolwerkplan. De opstap gebeurde onder meer via een pedagogische studiedag met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Voor diverse vakken wordt de vakgroep al gezien en benut als het forum bij uitstek voor collegiale uitwisseling, collectieve leerplanstudie, het uitzetten van leerlijnen doch voor een aantal andere is dit minder of nog niet het geval.

Voor een aantal andere onderwijskundige processen is de school eveneens aan het bijsturen. Dit krijgt gestalte via een aantal huidige beleidsopties zoals: verdere implementatie van de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen, opmaken van een integraal schoolwerkplan, betere realisatie van de onderzoekscompetentie, breder draagvlak voor taalbeleid, pestpreventie, het gebruik van de digitale leeromgeving door alle leerlingen en de evaluatiepraktijk. Een aantal vooropgestelde verbetertrajecten zijn echter nog te recentelijk opgestart om al effect te kunnen opleveren. Voor een aantal vakken blijkt de onderwijsorganisatie ook voor verbetering vatbaar.

Het realiseren van de specifieke eindtermen met betrekking tot onderzoekscompetentie in de verschillende polen van de tweede en derde graad is een bijzonder aandachtspunt voor de school. Voor de onderzochte polen Grieks, Latijn en Wetenschappen voldoet de realisatie stricto sensu niet, maar door de aanzetten hiertoe en de deskundigheid binnen de vakgroepen heeft dit niet geleid tot een in de tijd beperkt gunstig advies. Er is nood aan overleg tussen en binnen alle betrokken vakgroepen van de polen over een gemeenschappelijk concept, de werklast en de uitvoering.

Voor de instelling is de renovatie en het onderhoud van de infrastructuur en het voorzien in voldoende materiële en didactische uitrusting een onmiskenbare financiële uitdaging voor de toekomst. De inrichtende macht is momenteel op zoek naar oplossingen om hier in de toekomst garanties te kunnen bieden.

De schoolleiding getuigt van voldoende leiderschap, visieontwikkeling en participatieve besluitvorming. Het hanteren van een integraal kwaliteitszorgsysteem zit echter nog in een groeifase. Het schoolbeleid wordt aldus dynamisch ingevuld, ondermeer vanuit een vitale wisselwerking tussen schoolleiding en coördinatoren. Om deze interessante strategie te kunnen aanhouden, is het versterken van de dialoog tussen schoolleiding en schoolbestuur uiterst belangrijk. Deze dialoog kan op korte termijn leiden tot daadwerkelijke ondersteuning voor de schoolleiding. Het voorzien van deze effectieve hefboom is een must om het interessant toekomsttraject van en voor de school verder te kunnen uitstippelen en realiseren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De vorige doorlichting vond plaats van 22 tot 26 september 2003 en werd afgesloten met een gunstig advies.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Biologie
Chemie
Fysica
Muzikale opvoeding

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 1	Grieks-Latijn
Graad 1	Latijn
Graad 2 ASO	Grieks-Latijn
Graad 2 ASO	Latijn
Graad 2 ASO	Wetenschappen
Graad 3 ASO	Grieks-Latijn
Graad 3 ASO	Latijn-moderne talen
Graad 3 ASO	Latijn-wetenschappen
Graad 3 ASO	Latijn-wiskunde
Graad 3 ASO	Moderne talen-wetenschappen

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Personeelsorganisatie

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Groot aantal leerlingen op leeftijd.
- Weinig anderstalige leerlingen.
- Stijging leerlingenpopulatie voorbij jaren.
- Belangrijke infrastructurele problemen
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- Eigen internaat.
- Gelegen in een groene en rustige omgeving.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Biologie, chemie en fysica

Biologie in het eerste leerjaar van de tweede graad, chemie in de tweede en derde graad en fysica in de tweede graad van de studierichtingen met pool Wetenschappen

Voldoet

Biologie in het tweede leerjaar van de tweede graad en biologie en fysica in de derde graad van de studierichtingen met pool Wetenschappen

Voldoet niet

Vaststellingen

- De vaststellingen slaan op de basisvorming en het specifiek gedeelte van de studierichting Wetenschappen van de tweede graad en de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen van de derde graad.
- De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakgebonden eindtermen van de basisvorming en op de cesuurdoelen en de specifieke eindtermen van het specifiek gedeelte voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling' worden voldoende tot zeer grondig gerealiseerd. De leraren zorgen voor een aangenaam werkklimaat en volgen hun leerlingen goed op. Ze integreren ICT in het onderwijs- en leerproces en bereiken een hoog studiepeil. In de derde graad leidt dit voor biologie en fysica wel tot een vrij aanzienlijke, maar vooral overbodige studielast, die soms ten koste gaat van andere vakken. De leerlingen moeten namelijk bovenop het verwerken van hun wekelijkse lessen nog verschillende, doorgaans uitvoerige taken maken, die niet door de leerplannen gevraagd worden. In mindere mate is dit ook het geval voor biologie in het tweede leerjaar van de tweede graad.
- De meeste leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke eindtermen 'Wetenschap en samenleving' en de cesuurdoelen en specifieke eindtermen voor het onderdeel 'Natuurwetenschap en maatschappij' krijgen slechts impliciet enige aandacht. Ook de historische informatie die de leerlingen over wetenschappers in hun verslagen moeten opnemen, beantwoordt maar gedeeltelijk aan de betrokken eindtermen².
- De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke eindtermen 'Onderzoekend leren/leren onderzoeken', en op de cesuurdoelen en specifieke eindtermen 'Onderzoekscompetentie' van de pool Wetenschappen (waaraan ook aardrijkskunde dient te participeren), worden respectievelijk slechts gedeeltelijk grondig en fragmentarisch door de leerlingen bereikt. De voornaamste oorzaken zijn:
 - de vakgroepwerking die nog te weinig gericht is op vak- en graadoverschrijdende samenwerking;
 - het ontbreken van leerlijnen voor de geleidelijke overgang van onderzoekend leren naar leren onderzoeken en voor de realisatie van de onderzoekscompetentie vanaf de tweede graad: van begeleid naar zelfstandig (leren) onderzoeken en van gesloten naar open opdrachten;

² Eindterm 13, cesuurdoelen 26 en 27 en specifieke eindterm 25.

- de leerlingenpractica die te veel blijven steken op het niveau van onderzoekend leren (dat behoorlijk gerealiseerd wordt) omdat ze bijna uitsluitend uit receptopdrachten bestaan en ze nog te weinig aangewend worden om de leerlingen zelfstandig nieuwe leerinhouden te doen ontdekken ('zelfontdekkend leren'). Hierdoor komt de natuurwetenschappelijke methode die in bovenstaande eindtermen en cesuurdoelen vervat zit, te weinig uit de verf;
 - het niet realiseren van het minimaal verplicht aantal leerlingenpractica voor biologie en fysica in de derde graad. Bovendien handelen de practica die de leerlingen wel uitvoeren slechts over een zeer beperkt gedeelte van de leerinhouden en vindt een aantal daarvan pas plaats enkele maanden nadat de leerstof daarover onderwezen werd. Hierdoor missen ze hun belangrijkste doel;
 - het onvoldoende expliciet en gelijkgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' met betrekking tot de vaardigheden 'Informatieverwerking' en 'Problemen oplossen'. Het gelijkgericht nastreven van deze eindtermen is echter niet de verantwoordelijkheid van de leraren van de pool Wetenschappen alleen, maar van de gehele school en dus van alle vakken.
- Voor een degelijke realisatie van de onderzoekscompetentie voor de pool Wetenschappen moet men naast het bovenstaande ook rekening houden met volgende randvoorwaarden, waaraan momenteel wel gedeeltelijk voldaan wordt:
 - samenzettingen vermijden van studierichtingen met en zonder pool Wetenschappen. Voor de pool Wetenschappen gelden afzonderlijke leerplannen die onvoldoende doelgericht behandeld kunnen worden als leerlingen van verschillende polen samenzitten³;
 - zorgen voor voldoende leermiddelen voor de leerlingen. De school is echter bezig met een inhaalbeweging zodat het tekort uit het verleden ondertussen al behoorlijk weggewerkt is;
 - in het lessenrooster van de derde graad rekening houden met het feit dat het uitvoeren van een practicum op dit niveau langer dan één lesuur kan duren.
 - De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke attitudinale eindtermen voor de basisvorming worden behoorlijk nagestreefd, behalve eindterm 30 voor veilig werken. Uit de bijgewoonde lessen is gebleken dat het laboratoriumreglement niet strikt nageleefd wordt en dat niet alle leraren altijd het juiste voorbeeldgedrag tonen⁴. Vooral in lokaal 25 worden heel wat veiligheidsvoorschriften met de voeten getreden.
 - De evaluatie in de verschillende vakken en leerjaren vertoont een divergent beeld. De validiteit van de examenopgaven van het vorige schooljaar (waarop 75 % van de punten staan) verschilt sterk naargelang het vak, het leerjaar en soms zelfs het semester, maar voldoet globaal wel voor een betrouwbare studiebekräftiging. Toch dient men er nauwgezetter over te waken om geen vage, niet afgebakende vragen te stellen (bespreek..., schrijf alles wat je weet over..., enz.) en opgaven waarbij gissen mogelijk is (statistisch onbetrouwbare meerkeuzevragen). Ook het jaarlijks hergebruiken van dezelfde examenopgaven dient vermeden te worden, niet het minst omwille van de bidders. Bovendien wekt dit de indruk dat de evaluatiegegevens niet geanalyseerd worden met het oog op een eventuele bijsturing van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Ten slotte kan ook de puntenverdeling over de vragen en de verhouding tussen kennis- en vaardigheidopgaven nog beter in overeenstemming gebracht worden met het leerplan.

³ Dit schooljaar is dat voor de drie natuurwetenschappelijke vakken het geval in het eerste leerjaar van de tweede graad, waar leerlingen uit de studierichting Wetenschappen samenzitten met leerlingen uit de pool Grieks/Latijn.

⁴ Bv. het dragen van een labo jas tijdens practica, het reglementair aansluiten van de gasdarm van een bunsenbrander, het opruimen van het materiaal na een proef, ...)

- De leerlingresultaten zijn behoorlijk behalve voor biologie in het tweede leerjaar van de tweede graad en voor fysica in de derde graad, waar bijzonder veel tekorten voorkomen. De school kan hierdoor niet aantonen dat voldoende leerlingen de eindtermen en de cesuurdoelen of specifieke eindtermen bereikt hebben. Samen met het niet realiseren van het minimaal verplicht aantal leerlingenpractica voor biologie en fysica in de derde graad, geeft dit voor deze vakken in deze leerjaren en studierichtingen aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies

4.2 Grieks en Latijn in de eerste graad in de basisopties Latijn en Grieks-Latijn, in de tweede en derde graad in de studierichtingen met de polen Grieks en/of Latijn

Voldoet

Vaststellingen

- In de eerste graad voldoet de leerplanrealisatie globaal voor wat de leerinhouden betreft. Grammatica wordt in een aantal gevallen wel vanuit zinsverband aangebracht, maar het inoefenen en toetsen gebeurt hoofdzakelijk buiten zins-, tekst- en betekenisverband. Geregeld wordt bij omzettingsoefeningen ten onrechte naar actieve beheersing van morfologische items gevraagd. Syntactische fenomenen worden in losse zinnen geoefend, waar het duiden van de grammaticale toepassing evenwel primeert op de betekenis en de context. De initiatie Grieks in I,1 blijft beperkt tot het aanleren van het schrift, terwijl het leerplan⁵ ook voorziet in een beperkte grammaticale voorbereiding. Lectuur komt voldoende frequent aan bod, maar staat te weinig centraal als middel tot functionele taalverwerving. Met betrekking tot leesstrategie en het ontwikkelen van leesvaardigheid wordt aan de leerlingen een systematiek aangeleerd, die evenwel veeleer een grammaticale analyse dan een lectuurmethode betreft. Cultuur wordt met voldoende thema's behandeld. Er zijn geregeld ICT-zoekopdrachten.
- In de tweede graad worden grammatica en vocabularium uit de eerste graad exhaustief gerepeteerd en getoetst, ook hier buiten een functionele context en met opdrachten tot actieve taalbeheersing. Er is voldoende aandacht voor lectuur. Vanaf II,2 wordt de canon van het leerplan gevolgd. Men leest overwegend lineair, maar deze strategie is nog niet uitgewerkt in een leesmethode en wordt niet aan de leerlingen aangeleerd. Het leesproces verloopt zeer vertaalgericht en door het geregeld hernemen van de vertaling komt bij heel wat leerlingen het tekstbegrip via het Nederlands in plaats van uit de brontekst tot stand. De actieve werkzaamheid van alle leerlingen en de probleemoplossing tijdens het lezen blijven bijgevolg veeleer beperkt. In II,2 worden auteurs, genre en werk kwaliteitsvol ingeleid. Er zijn bovendien degelijk uitgewerkte opdrachten voor zelfstandige verwerking (tekstsituering, samenvatting, receptie, actualisering, ...) die voldoende beantwoorden aan de specifieke eindtermen met betrekking tot onderzoekscompetentie.
- Ook in de derde graad mist men bij de repetitie van grammatica en vocabularium kansen voor een leatuurgerichte integratie. De bemerkingen met betrekking tot lectuur in de tweede graad zijn eveneens grotendeels van kracht. Tot en met vorig schooljaar ontbraken opdrachten voor zelfstandig werk en onderzoekscompetentie. Vanaf het huidige schooljaar heeft een personeelwisseling plaatsgevonden. Er zijn nu zinvolle opdrachten voor zelfstandige verwerking van leatuurfragmenten en documentatiemateriaal, maar deze voldoen niet aan de verschillende fasen voor het ontwikkelen van onderzoekscompetentie. Er is bij de nieuwe leraren evenwel voldoende deskundigheid en engagement om hieraan op korte termijn tegemoet te komen, zodat deze lacune geen aanleiding geeft voor een in de tijd beperkt gunstig advies.

⁵ Leerplan D/1999/0279/025, 8.2.2

- In alle leerjaren heerst er een rustig leer- en leefklimaat met aangename omgangsvormen tussen leraren en leerlingen. De leerlingen worden tijdens de lessen goed begeleid. Er zijn voor de eerste graad studietips opgesteld en overzichten van de leerstof voor de proefwerken. De klassikale verbeteringen na oefeningen zelfstandig of groepswork zijn evenwel tijdrovend en garanderen niet steeds bij alle leerlingen een foutloze correctie. In de tweede en derde graad zijn er voldoende opdrachten voor individuele of groepsverwerking. De ICT-integratie en het werken via het digitale leer- en communicatieplatform is veeleer beperkt, maar er werden recentelijk inhaalbewegingen gedaan.
- In de eerste graad zijn er zeer frequente kleine toetsen over vocabularium en grammatica, vooral gericht op kennisreproductie. In de repetitietoetsen komen de verschillende leerplancomponenten evenwichtiger aan bod, maar de reeds eerder geformuleerde bemerkingen met betrekking tot actieve taalbeheersing en een onvoldoende functionele benadering zijn ook hier van toepassing. In de tweede en derde graad betreffen de vocabularium- en grammaticatoetsen de repetitie ervan, evenwel niet geïntegreerd in lectuur. De andere toetsen zijn voldoende leatuurgericht, vanaf dit schooljaar in de derde graad ook met aandacht voor tekstbegrip en -bespreking en stilistiek. Tot nog toe betreft dat hoofdzakelijk een kennisgerichte bevraging, terwijl men kansen mist voor het toetsen van transfer van verworven kennis en vaardigheden. In geen enkel leerjaar zijn er toetsen over een niet behandelde tekst, terwijl die wel in elk proefwerk aan bod komt. Voor het overige beantwoorden de proefwerken in de drie graden aan de repetitietoetsen. Over het algemeen kan worden gesteld dat de validiteit, representativiteit en herkenbaarheid van de evaluatie moet worden bewaakt.
- In de eerste graad zijn de leerlingresultaten voor Latijn zeer uiteenlopend. De meeste leerlingen behalen een voldoende of goed resultaat, maar er zijn ook behoorlijk wat onvoldoendes. De klasgemiddelden voor Latijn liggen ook heel wat lager dan voor de andere vakken. In de tweede en derde graad zijn er geen of een beperkt aantal onvoldoendes. De resultaten van de leerlingen in Grieks-Latijn liggen in alle leerjaren aanzienlijk hoger dan die van de andere leerlingen in de studierichtingen Latijn.

4.3 Muzikale opvoeding

Voldoet voor de eerste graad

Voldoet niet voor de tweede graad

Vaststellingen

- Het verschil in leerplangerichtheid en leerplanrealisatie tussen de eerste en tweede graad (II,2) is groot. De realisatie van het nieuwe leerplan eerste graad A-stroom (D/2009/7841/029) is behoorlijk. Dit blijkt uit nazicht van lesnotities, leerlingenagenda en jaarplannen. De planningsdocumenten zijn zorgvuldig opgemaakt en bieden ondersteuning voor het geboden muziekonderwijs. De voorgelegde jaarplannen zijn dynamisch vanuit de aanpassing/bijsturing van het vorige naar het huidig schooljaar.
- Het muziekonderwijs binnen de tweede graad mist de reflectie over een kwaliteitsvolle afstemming op het vigerende leerplan (Muzikale opvoeding - Tweede graad ASO - D/2000/0279/003). Het voorgelegde jaarplan etaleert een te beperkte leerplanafstemming. Hetzelfde blijkt uit nazicht van lesnotities en leerlingenagenda. Zo worden de drie leerdoelen uit de leerplanrubriek 3.1 'De leerling en zijn omgang met klank en muziek' onvoldoende behandeld. Dit gemis is het scherpst door het uitblijven van de behandeling van leerdoel 1.2: 'Vocaal en instrumentaal musiceren en experimenteren met zin voor het artistieke door middel van een aangepast repertoire of zelf ontworpen muziek'. Dit tekort resulteert in muziekonderwijs met een te eenzijdig cognitieve benadering. 'Muziek doen en maken' met focus op muziekbeleving en plezier bij het bezig zijn met muziek is onvoldoende ingewerkt/uitgebouwd.

- De leerplanbehandeling vertrekt zowel in de eerste als in de tweede graad onvoldoende vanuit zorgvuldig uitgezette leerlijnen ten aanzien van de verschillende muzikale omgangsvormen. Dit blijkt uit nazicht van lesnotities en uit lesobservaties. Dit gemis aan heldere leerlijnen biedt de leerlingen onvoldoende houvast omdat zij op deze manier onvoldoende zicht krijgen op hun persoonlijke vorderingen inzake de omgang met muziek. Dit tekort laat zich het sterkst voelen bij het vocaal en instrumentaal musiceren, maar ook bij de luisterpraxis.
- Het verstrekte muziekonderwijs benut de mogelijkheden tot adaptief onderwijs niet. Zo worden leerlingen met verworven muziektechnische kennis (vanuit het deeltijds kunstonderwijs) niet uitgedaagd om hun accent op dit talent te plaatsen.
- Uit lesnotities en lesobservaties binnen de eerste graad blijken de inspanningen naar een interessante afwisseling in muzikale omgangsvormen/werkvormen. Een en ander resulteert in gevarieerd muziekonderwijs. Interessant zijn ook de inspanningen voor vakoverstijgend onderwijs. Uit de lesnotities en lesobservaties binnen de tweede graad blijkt het muziekonderwijs veeleer als een hoorcollege uitgewerkt waardoor de afwisseling/variantie aan werkvormen te beperkt is ingebouwd. De afstemming op de doelgroep kan bijgevolg aanzienlijk verstevigd worden.
- Het lesmateriaal (lesbladen) biedt voor beide graden te weinig ondersteuning inzake leren leren. De lesbladen voor de tweede graad missen structuur, orde en gelijkgerichtheid. Veeleer is het een verzameling van allerhande kopieën waardoor een gebrek aan eenduidigheid (ondermeer opmaak) ontstaat.
- Inzake de 'eindopdracht' voor de tweede graad is het aangewezen te voorzien in heldere en geschreven instructies. Dit kan het overmatig gebruik van informatie via het internet voorkomen. Bovendien wordt deze informatie – vanuit het gemis aan instructies – nauwelijks verwerkt. Voorts is de huidige tijdsinvestering voor deze 'eindopdracht' – gelet op de krappe onderwijstijd van één lesuur per week – te ruim in relatie tot een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie.
- Het muzieklokaal is niet goed ingericht en is te klein. De frontale opstelling belemmert een vlotte afwisseling in werkvormen. Het lokaal mist de inspirerende uitnodiging tot kunstzinnig/artistiek/creatief onderwijs. Het aantal instrumenten is te gering en bemoeilijkt de invulling van de muziekpraxis. Uit gesprek en lectuur van verslaglegging terzake blijkt het gemis aan duidelijkheid/communicatie en aan slagkracht voor concrete aanpak. De uitbouw van een volwaardig muzieklokaal is noodzakelijk, met voldoende integratie van mogelijkheden voor ICT.
- Het organiseren van een aantal extramurale activiteiten zoals het bijwonen van een musical, draagt bij tot de culturele/kunstzinnige vorming van de leerlingen. De voorbereiding van deze uitstap vertoont aanzienlijke leraargebonden verschillen.
- Zowel binnen de eerste als de tweede graad kiest de school voor permanente evaluatie. Deze keuze is goed ten aanzien van de vigerende leerplannen. De evaluatie vertoont aanzienlijke verschillen tussen de graden. Bij de eerste graad zijn de evaluatiecriteria transparant en is er een zorgvuldige evaluatielijst opgemaakt met duidelijke uitgetekende taken/opdrachten. De opmaak van de evaluatiedocumenten is verzorgd, de correcties zijn goed. Positief zijn ook de aspecten met betrekking tot zelfevaluatie. In de tweede graad kan de evaluatie aanzienlijk verstevigd worden door het vooropstellen van duidelijkere criteria. Deze veeleer zwakke evaluatie is een gevolg van de beperkte leerplangerichtheid (cf. supra). In beide graden vertrekt de evaluatie te weinig vanuit 'klinkende' muziek.
- Het uitzetten van interessante leerlijnen zal voor beide graden veel mogelijkheden bieden om een adequate evaluatie uit te werken ten aanzien van de musicer- en luisterpraxis. De evaluatie zal daardoor veel sterker tot een kernmoment van het leerproces worden.
- De participatie aan nascholing vertoont grote leraargebonden verschillen. Enerzijds wordt een rijk pakket aan vakgerichte nascholing gevolgd, anderzijds werd sinds een drietal jaar geen vakgerichte nascholing meer gevolgd.

- Er is een vakgroep, doch geen vakgroepwerking. De samenkomsten zijn onregelmatig qua opkomst en behandelen nagenoeg uitsluitend praktische punten. De vakgroep biedt nog geen platform voor leerplanstudie met bijvoorbeeld items als het uitzetten van interessante leerlijnen, leerbegeleiding, evaluatie. Voorts worden kansen gemist om muzikale opvoeding te laten aansluiten met het estheticaonderwijs in de derde graad.
- De recente oprichting van een schoolorkest is waardevol. Het verdient aanbeveling dat de muziekleraren dit initiatief verder mee gestalte geven en helpen dragen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

Vaststellingen

- Een pakket uren bestemd voor het ondersteunend personeel wordt versluisd naar het Basisonderwijs van dezelfde inrichtende macht. Hierdoor mist de directie van de school de nodige ondersteuning waar ze recht op heeft.
- Het voeren van functioneringsgesprekken is voor een deel gebeurd en wordt door het personeel als constructief ervaren.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het aanwenden van de punten voor het ondersteunend personeel.

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid,
- ondersteuning,
- doeltreffendheid,
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Voor de aanvangsbegeleiding is een doordacht en interessant vormingsprogramma uitgewerkt. Dit programma reikt zowel mogelijkheden en voorstellen aan met betrekking tot algemene informatie, klasmanagement, reflectie en intervisie. De coördinatie van deze begeleiding is degelijk en verloopt in goede dialoog met de schoolleiding. Voor het uitbouwen van deze coördinatie is heel wat vorming gevolgd, onder meer aangereikt door de pedagogische begeleidingsdienst. Het welbevinden van zowel de nieuwe/beginnende leraren als de mentor inzake de aanvangsbegeleiding is goed.
- De aanvangsbegeleiding vormt ook een item op het niveau van de scholengemeenschap. Via regelmatige samenkomsten wordt het programma voor aanvangsbegeleiding geëvalueerd en aangepast indien nodig.
- Het verdient aanbeveling om te voorzien in een tweede persoon die, indien nodig, verder invulling kan geven aan de aanvangsbegeleiding.

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Vaststellingen

- De schoolleiding informeert het personeel goed over de talrijke mogelijkheden tot nascholing. Er zijn heldere afspraken voor het aanvragen van nascholing en de nascholingsgelden worden goed besteed. De leraren noteren hun persoonlijke evaluatie van de gevolgde nascholing in een document dat recentelijk werd ontwikkeld.
- Het volgen van nascholing wordt tijdens de functioneringsgesprekken slechts beknopt besproken. De schoolleiding wil echter in de nabije toekomst de gemaakte afspraken rond nascholing uitdrukkelijk en schriftelijk vastleggen.
- Nazicht van de gevolgde nascholingen leert evenwel dat een aantal leraren onvoldoende participeert aan vakgerichte nascholing. Ook aan nascholing rond algemeen pedagogische onderwerpen neemt een kleine groep van veelal dezelfde

leraren deel. De school heeft recentelijk een stand van zaken met betrekking tot het volgen van nascholing in kaart gebracht. Het verdient aanbeveling om vanuit een degelijke analyse van deze gegevens duidelijker richtlijnen/afspraken terzake op te stellen. Over het al of niet implementeren van gevolgde nascholing en de manipulatie ervan, zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid,
- ondersteuning,
- doeltreffendheid,
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De leerbegeleiding wordt bij de eerstejaarsleerlingen per lesgroep opgestart door de coördinator met een algemene inleiding rond leren leren. Er is hiervoor een interessante brochure uitgewerkt. Voor het verder concretiseren van de leerbegeleiding rekent de school op de specifieke invulling door elke vakleraar. Deze invulling vertoont grote leraargebonden verschillen. De schoolleiding vertrouwt op de professionaliteit van de leraren en houdt voorsnog geen toezicht op de kwaliteit van de aangereikte leerbegeleiding voor elk vak.
- Bij de aanvang van het schooljaar wordt voor alle leraren een verkennende klassenraad georganiseerd waarop zij geïnformeerd worden over eventuele bijzondere situaties van de nieuwe leerlingen met het oog op een adequate leerbegeleiding. Voor enkele leerlingen is voorzien in GON-begeleiding.
- De zorgcoördinator heeft een duidelijk zicht op de draagwijdte van en de ondersteuning bij voorkomende leerstoornissen. De compenserende maatregelen voor deze leerlingen worden vanuit de coördinatie duidelijk met de leraren gecommuniceerd.
- De zorgcoördinator levert heel wat inspanningen voor het verder sensibiliseren van de leerbegeleiding als opdracht voor elke leraar. De coördinatie rond de leerbegeleiding gebeurt ook vanuit goed overleg met de schoolleiding.
- Het aantal leraren dat specifieke nascholing volgt rond aspecten van leerbegeleiding is beperkt.
- Er worden voor heel wat leerlingen uit verschillende leerjaren en voor diverse vakken inhaallessen gegeven, veelal over de middag. De registratie van deze remediëring gebeurt in het digitaal leerlingvolgsysteem. De stiptheid van dit registreren kan nog beter.
- Vanuit de begeleidende klassenraden worden ook remediërende taken gegeven aan leerlingen die bij proefwerken ondermaats presteren. Deze taken zijn doordacht en geïndividualiseerd. De communicatie met de ouders over dit gegeven is voortreffelijk.
- Het digitaal leerlingvolgsysteem biedt via projectie veel informatie bij de begeleidende en delibererende klassenraden. In samenhang met dit volgsysteem hebben, voorafgaand aan de klassenraden, zowel de klassenleraar als de vakleraar duidelijke voorbereidingstaken. Deze taken worden degelijk uitgevoerd.

- De school voorziet voor leerlingen en ouders in de nodige informatie over de schoolloopbaan. Dit gebeurt uiteraard, maar niet uitsluitend, op de scharniermomenten van de schoolloopbaan. Voor het verstrekken van informatie over het hoger onderwijs werkt de school samen met oud-leerlingen die hun studiekeuze hoger onderwijs en/of beroep komen toelichten. Dit initiatief wordt door de leerlingen geapprecieerd. Binnen het gegeven van de schoolloopbaanbegeleiding is de inbreng van het CLB beperkt.
- De school informeert nog niet naar ervaringen/feedback van haar oud-leerlingen om bepaalde aspecten van het geboden onderwijs aan te passen en/of bij te sturen.

5.7 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid,
- ondersteuning,
- ontwikkeling.

5.7.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- Het beleid vraagt uitdrukkelijk om examenvragen op te stellen rekening houdend met de doelstellingen van het leerplan. Er dienen zowel inziets-, toepassings- als reproductievragen te worden gesteld. De doorlichting wijst uit dat dit niet altijd even strikt wordt gevolgd. Over het algemeen kan eveneens worden gesteld dat de validiteit, de representativiteit en de herkenbaarheid van de evaluatie voor diverse vakken moet worden bewaakt.
- Het evaluatiesysteem is traditioneel: punten voor dagelijks werk en voor de examens, met een gewichtcoëfficiënt van 1/3. De school overweegt momenteel om deze coëfficiënt aan te passen om het dagelijks werk op te waarderen. Dat is zinvol wanneer de evaluatie van het dagelijks werk niet uitsluitend reproductiegericht is, maar ook peilt naar procesvaardigheden. Voor de vakken waar het zich toe leent wordt permanent geëvalueerd.
- De examenperiodes zijn in aantal gradueel opgebouwd: drie in de eerste graad, voor de meeste vakken twee periodes in de tweede graad en de derde graad.
- Voor het evalueren van attitudes zit de school momenteel in een zoekfase. Het afzonderlijke attituderapport werd afgevoerd.
- Beslissingen worden verantwoord en conform de regelgeving uitzonderlijk uitgesteld.
- Voor een aantal vakken zijn er opvallend veel tekorten. Hier dient de school een analyse te maken en stappen tot bijsturen te ondernemen.
- Het digitaal platform biedt ondersteuning om de gelijkgerichtheid te bevorderen via uitgeschreven procedures en afspraken. De school heeft duidelijke deliberatiecriteria vastgelegd en respecteert die ook.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De communicatie naar de ouders gebeurt frequent via onder meer de leerlingenagenda's, de resultaten van de taken en toetsen, de ouderavonden, de tussentijdse rapporten en het eindrapport.
- De rapporten bevatten naast de behaalde punten ook toelichtingen en waar nodig remediërende adviezen.
- Bij B- en C-attesten is de clausulering en het advies beperkt tot de eigen studierichtingen. De adviezen voor heroriëntering gebeuren aldus niet altijd adequaat. Er is binnen het lerarenkorps te weinig expertise over studierichtingen en onderwijsvormen buiten het eigen onderwijsaanbod.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het algemeen beleid wordt gevoerd door de directeur die hierbij wordt ondersteund door drie coördinatoren. Eén coördinator behartigt specifiek het zorgbeleid. De andere coördinatoren bieden organisatorisch ondersteuning en dragen bij tot visieontwikkeling. Het doelgerichte beleid wordt gevoerd in een participatief klimaat, in een open sfeer en de dynamiek naar gelijkgerichtheid wordt bevorderd. De vlotte communicatieve stijl en de bemoedigende aanpak worden geapprecieerd. Het beleid krijgt aldus voldoende draagvlak en de betrokkenheid wordt versterkt door zowel formeel participatieklimaat als informeel overleg (werkgroepen, vakgroepen).
- In het kader van een op termijn beheersbare taaklast stellen de doordachte en expliciet gekozen beleidsstrategieën de schoolleiding evenwel voor een bijzonder zware uitdaging. Om een evenwichtige en haalbare uitbouw van deze interessante beleidskeuzes te garanderen, is het van groot belang dat de schoolleiding en het schoolbestuur gezamenlijk op zoek gaan naar een kwaliteitsvol antwoord op deze cruciale vraag.
- Momenteel zijn de prioritaire beleidsopties: verder integratie van de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen, optimaliseren van de werking van een aantal vakgroepen, opmaken van een integraal schoolwerkplan, betere realisatie van de onderzoekscompetentie, breder draagvlak voor taalbeleid, pestpreventie, het gebruik van de digitale leeromgeving voor alle leerlingen, verder optimaliseren van de didactische uitrusting en bijsturing van de evaluatiepraktijk.
- Diverse vaststellingen uit de doorlichting wijzen uit dat deze beleidsopties terecht gekozen zijn. Het is echter nog te vroeg om al effecten op te leveren. Daarenboven ging dit jaar veel energie naar het logistiek beleid ten gevolge van een overstroming. Er werd tevens vastgesteld dat een pakket aan ondersteunend personeel niet aan de school wordt toegekend waardoor de directie aanzienlijke ondersteunende omkadering mist.
- De schoolleiding getuigt van leiderschap, visieontwikkeling en participatieve besluitvorming. Het hanteren van een kwaliteitszorgsysteem zit nog in een groeifase. Kwaliteitszorg krijgt wel aandacht, doch het ontbreekt aan systematiek en aan een integrale benadering. De school is dit schooljaar gestart met het opstellen van een gestructureerd schoolwerkplan.
- Het realiseren van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie is een aandachtspunt van het schoolbeleid, maar verdient verdere concretisering en overleg tussen en binnen de verschillende vakgroepen van de betrokken polen inzake uitwerking en werkdruk voor de leerlingen.
- Het taalbeleid ter ondersteuning van het Nederlands is degelijk uitgewerkt. De school heeft weinig anderstalige leerlingen, maar heeft zich in de eerste graad toegelegd op screening en ondersteuning van spelling. Wat de moderne vreemde talen betreft, is er in de verschillende leerjaren aandacht voor taaldagen, uitwisselingen met een Franstalige school en excursies naar het buitenland.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De betrokkenheid van het personeel
- De aanvangsbegeleiding
- Het taalbeleid
- De leerbegeleiding
- Het leer- en leefklimaat
- De brede harmonische vorming

Wat betreft het algemeen beleid

- Het engagement van de directeur en de coördinatoren
- De participatie besluitvorming
- De visieontwikkeling

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de onderzoekscompetentie
- Het muziekonderwijs in de tweede graad

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De infrastructuur
- De materiële en didactische uitrusting
- De evaluatiepraktijk
- De adviezen bij oriëntering naar studierichtingen buiten het eigen studieaanbod

Wat betreft het algemeen beleid

- Het kwaliteitsszorgsysteem

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het bereiken door de leerlingen van de leerplandoelstellingen voor biologie in het tweede leerjaar van de studierichting Wetenschappen.
- Het bereiken door de leerlingen van de leerplandoelstellingen voor biologie en fysica in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen”

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- Het aanwenden van de punten voor het ondersteunend personeel.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Wetenschappen	Biologie in het tweede leerjaar	Biologie in het tweede leerjaar
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	Biologie en fysica	Biologie en fysica
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Biologie en fysica	Biologie en fysica

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Rik Tanghe

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Anne Detremerie